

اوقات گران قیمت فراغت

خانواده ها از هزینه سنگین کلاس های تابستانی گلایه دارند، اما متولیان نرخ ها را زیاد نمی دانند

گزارش روز

روزنامه نگار
مقصوده فرمانی کیا

با وجود اینکه سازمان ها و نهادهای مختلف، پیش از فصل تابستان برای روزهای فراغت دانش آموزان برنامه ریزی می کنند، هنوز هم این انتقاد به متولیان اوقات فراغت در حوزه های مختلف وارد است که رشد این برنامه ها تا حدی شعاری است، مردم بر این باورند آمار وارقامی که سازمان های مختلف درباره اوقات فراغت می دهند، مشکل خانواده ها را چندان حل نمی کند؛ زیرا بضاعت مالی بسیاری از آن ها به استفاده از این کلاس ها نمی رسد.

عکس: محسن بخشیدا/شوراز

فصل شیرین زندگی دانش آموزی

است که رغبتی به حضور در کلاس های اوقات فراغت ندارد، بنابراین درگیر چالش های این کلاس ها هم نمی شود؛ ۹۰ ماه درس خوانده ام که تابستان راحت باشم. دیگر دوست ندارم در تعطیلات به کار یا آموزش فکر کنم. می خواهم استراحت کنم. همه فعالیت این روزهایش به حرکت انگشت سیبانه اش روی صفحه گوشی موبایل ختم می شود.

نیست، وقتی که در ادامه اش می گوید: فقط هزینه استفاده از استخر هم خیلی زیاد است؛ مثلاً اگر در هفته دو بار هم بخواهم از همین استخرهای معمولی استفاده کنم، باید ساعتی بیشتر از ۹۰ هزار تومان بدهم و من چند برادر دیگر هم دارم که مثل من دوست دارند شنا کنند اما نمی شود. محمد مهدی، یکی دیگر از نوجوانان شهرمان

توان تأمین هزینه ثبت نام او در کلاس های مختلف را ندارند و او ناچار است حتی برای تأمین هزینه تحصیلش هم کار کند. می گوید: گاهی می روم کوه و خیلی که بخواهم به خودم پرسم، استخر را هم به آن اضافه می کنم. «وای نمی دانید شیرجه زدن در آب چه حالی می دهد!». این جمله را با هیجان می گوید اما لحظه ای بعد از آن هیجان خبری

برای برخی هاتابستان، شیرین ترین فصل زندگی است. دانش آموزان از اینکه قرار نیست سر یک ساعت مشخص از خواب بیدار و سر کلاس حاضر شوند، کلی ذوق و شوق دارند و از طرف دیگر می توانند وقت آزادشان را صرف کارهای مورد علاقه شان کنند. امیرعباس از دانش آموزان حاشیه شهر است و عاشق ورزش کردن، اما خانواده اش

سرانه ناچیز ورزشی

تعیین کننده در چگونگی گذراندن اوقات فراغت، تصمیم خانواده ها و والدین است و شاید مدنظر آن ها، حضور فرزندشان در دوره های مهارتی و آموزشی باشد اما بیشتر نوجوانان، علاقه مند به کلاس های ورزشی هستند. متولی برگزاری کلاس های ورزشی، باشگاه های ورزشی هستند اما نظارت بر کیفیت و کمیت این کلاس ها برعهده اداره کل ورزش و جوانان است. تاج فیروز درباره هزینه سنگین کلاس های ورزشی نیز می گوید: بالغ بر پانصد مجموعه ورزشی در استان وجود دارد که برخی از آن ها به بخش خصوصی واگذار شده است اما هیچ کدام حق ندارند خارج از نرخ نامه مصوب، رقمی بگیرند و چنانچه کسی در این مورد گله یا شکایتی داشته باشد، به صورت جدی پیگیری می شود.

ورزشی مشهد کم است، با این حال ما بیکار ننشسته ایم و قرار است از محل مولد سازی، علاوه بر تکمیل و توسعه پروژه های نیمه تمام ورزشی در استان، هشت مجموعه ورزشی که شامل یک سالن تویی و زمین های چمن بزرگ و کوچک است، در هشت پهنه حاشیه شهر ساخته و بخشی از این کمبود جبران شود. ظرفیت ها و مکان هایی که چندین سال است در گوشه و کنار شهر رها شده اند، برای این منظور شناسایی شده اند. علاوه بر این، برنامه هایی را نیز با استفاده از ظرفیت قانونی ماده ۲۷ برای ساخت حدود ۲۳ پروژه جدید با اعتبار ۲۵۰ میلیارد تومان با مشارکت سرمایه گذاران در دستور کار داریم. تکمیل مجموعه های ورزشی نیمه تمام را هم دنبال می کنیم. او بعد از این اشاره کلی توضیح می دهد: یکی از عوامل

علیرضا تاج فیروز، مدیرکل ورزش و جوانان خراسان رضوی، یکی از متولیان حوزه اوقات فراغت است که اعتقاد دارد اوقات فراغت را باید به کل سال تعمیم داد و اشتباه است که آن را فقط برای فصل تابستان در نظر بگیریم. او به عنوان یکی از متولیان برنامه ریزی حوزه اوقات فراغت که پیش تر سرانه ورزشی مشهد را هفت هزار متر مربع اعلام کرده بود، همین ابتدای صحبتش با ما نیز اعتراف می کند که میانگین سرانه ورزشی باتوجه به تعداد جمعیت در استان، کم و البته این کمبود در هشت پهنه حاشیه شهر مشهد بیشتر است. تاج فیروز صحبتش را این طور ادامه می دهد: شهرداری در زمینه توسعه زیرساخت ها و بر کردن اوقات فراغت خیلی خوب پای کار آمده است، اما سرانه های

فراغت یا معیشت؟

فرزند بزرگ من در حال آماده شدن برای کنکور است، اما پسرهای دیگر به کلاس های فوتبال و ورزشی علاقه بیشتری دارند. به چندین مجموعه ورزشی خصوصی سر زدم اما هزینه ها خیلی سنگین است. خودم ترجیح می دادم در کلاس زبان شرکت کنند و هزینه ثبت نام در یک مجموعه مطمئن برای هر ترم، ۸۰۰ هزار تومان به بالاست. برای کسانی که مثل ما چند فرزند دارند، استفاده از این کلاس ها اصلاً مقرون به صرفه نیست. حالا می گویم فوتبال را در پارک بازی کنند و تابستان را این طور بگذرانند.

۲ میلیون تومان، فقط شهریه کلاس

این بار مهدی آل حسین حرف می زند. پسران او، ابوالفضل و علی، هفت و دوازده ساله هستند و او تصمیم گرفته است امسال آن ها را در کلاس های ژیمناستیک ثبت نام کند. او می گوید: راستش را بخواهید، به هر جایی نمی توانم اعتماد کنم؛ به همین خاطر بعد از کلی پرس و جو، یک مکان به نسبت مطمئن پیدا کردم اما فکرش را بکنید، برای هر نفر ۲ میلیون تومان باید بدهیم و تازه این پول غیر از حق بیمه، هزینه لباس و... است. شما فکر می کنید همه خانواده های توانمند از این کلاس ها استفاده کنند؟

هزینه سنگین کلاس ها

انگیزه و هزینه، دو عاملی است که فاطمه عادل پور، مادر سه دانش آموز پایه یازدهم، پنجم و اول دبستان، به عنوان ویژگی های اوقات فراغت برمی شمارد و می گوید: با کوچک شدن مساحت خانه ها، مردم معمولاً در خانه های آپارتمانی زندگی می کنند. اوقات فراغت زمان مناسبی است تا بچه ها کاری را که دوست دارند، انجام دهند و به تفریحی که به آن علاقه دارند، مشغول باشند؛ البته باید خودشان رغبت شرکت در این کلاس ها را داشته باشند و به ویژه اگر دوره ها مهارتی و آموزشی است، بحث انگیزه خیلی مهم است. فاطمه خانم ادامه می دهد:

می گویند تابستان فصل فراغت، استراحت، تفریح، سفر و رفتن به کلاس های مختلف است اما برای برخی بچه های این شهر، طرح موضوع فراغت، کمی شبیه شوخی است. معمولاً گفته می شود متولیان در حوزه های مختلف برای اوقات فراغت میلیون ها دانش آموز برنامه ریزی کرده اند، اما علیرضا که ساکن محله سیس آباد است، مثل خیلی از هم محله ای هایش، شور و هیجان نوجوانی اش را در جوی آب پر فشاری تخلیه می کند که نزدیک خانه شان جریان دارد. به قول خودش، عاشق غوطه خوردن است و هیچ وقت به این موضوع فکر نکرده است که این آب از کجای می آید و آخرش به کجا می رسد. علیرضا می گوید: هزینه استخر و کلاس های فوتبالی، خیلی زیاد است. ما سه تا برادر هستیم و من خیلی دوست دارم فوتبال را حرفه ای یاد بگیرم اما نرخ ارزان ترین دوره های آموزشی هم کمتر از ۵۰۰ هزار تومان نیست، آن هم در زمین چمن معمولی. حالا به این ها، هزینه لباس را هم اضافه کنید و اینکه پدر من کارگر ساختمان است و برخی روزها هم بیکار. برای نعیمه ابراهیمی که در یکی از محلات حاشیه مشهد زندگی می کند و یک فرزند نوجوان دارد، بوستان نزدیک محل زندگی شان بهترین فضا برای گذران روزهای بلند و دغدغه تابستانی است. برای همسایه های دیگر هم همین طور است و اعتقاد دارند بوستان ها در دسترس ترین

ردشهریه های سنگین

کلاس های اوقات فراغت می گوید: ملاک تعیین شهریه، محیط پایگاه و امکانات آن است و گرچه ما مبالغی را تعیین کرده ایم، نظر مدیر مدرسه هم در این موضوع دخیل است، با این حال این رقم برای ثبت در سامانه باید تأیید شود که البته شهریه های سنگین، تأیید نمی شود.

ادامه می دهد: هم اکنون ۹۶ کانون فرهنگی تربیتی، ۷۰ مرکز دارالقرآن ۴۵ مرکز مشاوره داریم که ظرفیت پژوهش سراها نیز به این ها اضافه می شود. علاوه بر این، مدارسی که آمادگی دارند، به عنوان پایگاه اوقات فراغت معرفی می شوند. مهدوی خواه هم درباره شهریه

علی مهدوی خواه، معاون پرورشی و فرهنگی آموزش و پرورش خراسان رضوی، هم متولی اصلی سامان دهی اوقات فراغت را اداره کل ورزش و جوانان استان می داند اما می گوید: همه ظرفیت های درون آموزش و پرورش را برای بهینه سازی اوقات فراغت بسیج کرده ایم، او

۴۶ کانون برای کلاس های تابستانی

رسمی تربیت را عهده دار است و کانون پرورش فکری که غیررسمی آن را انجام می دهد. اگرچه در مجموعه آموزش و پرورش هم تعدادی کانون فرهنگی و تربیتی داریم که کارشان، سامان دهی اوقات فراغت دانش آموزان است. محمد مهدی حسین پور ادامه می دهد: این نکته را هم به صحبت هایم اضافه کنم که آموزش و پرورش، نود کانون فرهنگی و تربیتی در استان دارد و علاوه بر این ها، اردوگاه ها و دارالقرآن ها هم فعال هستند. همچنین انجمن های بیست و دوگانه ای در رشته های مختلف علمی فعالیت می کنند. در آموزش و پرورش مشهد نیز پانزده کانون فرهنگی و پرورشی وجود دارد که بخشی از فعالیت هایشان، مشابه کانون های فرهنگی و تربیتی است. او این موضوع را هم یادآوری می کند که در خراسان رضوی

برنامه ریزی برای اوقات فراغت از وظایف دولت ها محسوب می شود و در بیشتر کشورهای جهان، سازمان ها و نهاد هایی برای این منظور ایجاد شده اند. در کشور ما نیز اوقات فراغت، توجه دولت ها را به خود جلب کرده است و نهادهای مختلفی مثل وزارت ورزش و جوانان، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و سازمان دانش آموزی، مشغول سیاست گذاری در این امر هستند. «وزارت آموزش و پرورش و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از سازمان های تأثیرگذار در روند برنامه ریزی اوقات فراغت قلمداد می شوند». این گفته مدیرکل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان خراسان رضوی است که این طور کاملش می کند اصلی ترین وظیفه در حوزه سامان دهی اوقات فراغت برعهده دو بخش است: آموزش و پرورش که وظیفه

۴۶ مرکز کانون پرورش فکری ثابت، سیار و پستی با حیطه فعالیت های مختلف وجود دارد. محور اصلی فعالیت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان هم کتاب و کتاب خوانی است؛ هرچند در زمینه هنرهای دستی و تجسمی، هنرهای نمایشی، رسانه و... نیز فعالیت هایی انجام می دهد. حسین پور در پاسخ به انتقاد خانواده ها از هزینه سنگین کلاس های اوقات فراغت نیز می گوید: کانون پرورش فکری یک نهاد حاکمیتی است و هزینه های دریافتی از خانواده ها، بسیار کمتر از بخش های دیگر است. او همچنین از راه اندازی باشگاه های تخصصی مانند باشگاه رسانه در تابستان امسال خبر می دهد و می گوید: کودکان و نوجوانان در این باشگاه ها در حوزه های مختلف مانند پویانمایی، فیلم برداری و... به مدت یک سال آموزش می بینند.

شهرداری پای کار اوقات فراغت

همسایه»، ویژه کلاس های کودکان و نوجوانان خبر می دهد که برای تابستان امسال ساخته شده است و می گوید: مساجد حاشیه شهر را هم برای برگزاری کلاس های اوقات فراغت آماده کرده ایم.

دیگر مجموعه های اوقات فراغت، این است که کلاس ها با کمترین هزینه و بهترین مربی ها برگزار می شود. صحبت درباره موضوع اوقات فراغت زیاد است اما این گزارش را با خبر خوب اسکندری نژاد به پایان می بریم. او از «سرای

از فعالیت ۲۱ فرهنگ سرادر مشهد خبر می دهد که از این تعداد حدود پنج شش مجموعه در حاشیه شهر فعالیت می کنند. به گفته او، تنوع کلاس ها زیاد است و حدود پانصد عنوان برنامه در نظر گرفته شده است و تفاوت این مراکز با

به عبارتی، فرهنگ سراها یکی از مجموعه های پای کار اوقات فراغت هستند که طرف داران و مخاطبان زیادی دارند. محمد اسکندری نژاد، سرپرست معاونت فرهنگی و هنری سازمان فرهنگی واجتماعی شهرداری مشهد، در این باره

شهرداری مشهد هم در کنار اجرای طرح های عمرانی و آموزش شهروندی و...، خود را مکلف کرده است در حوزه اوقات فراغت نیز پا پیش بگذارد و در این راستا از ظرفیت فرهنگ سراها در جغرافیای شهری استفاده کرده است.